

ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ Б. БЛУМА ДЛЯ ПЛАНУВАННЯ УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СТАРШИХ КЛАСАХ ЗЗСО

Єлизавета Прощенкова

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Анотація:

Статтю присвячено дослідженню ефективності застосування таксономії Б. Блума під час планування уроків англійської мови у старших класах ЗЗСО. Розглянуто історію виникнення таксономії, її когнітивні рівні та значення для структурування навчальних занять. У статті проаналізовано сучасні наукові підходи та представлено зразок уроку англійської мови, розроблений відповідно до таксономії Блума. Встановлено, що застосування таксономії сприяє чіткому формулюванню навчальних цілей, розвитку критичного мислення, комунікативних навичок і самостійності учнів, відповідає вимогам Нової української школи і європейських освітніх стандартів. Зроблено висновок про необхідність подальшого вдосконалення методичної підготовки педагогів та розроблення практичних матеріалів для впровадження таксономії Блума в українській педагогічній практиці

Resume:

Proshchenkova Yelyzaveta. Applying Bloom's taxonomy in planning English language lessons for upper secondary school students.

The article explores the practical application of Bloom's taxonomy in planning English language lessons for upper secondary school students in the context of modern education reforms in Ukraine. It highlights the historical development of Bloom's taxonomy, originally introduced by Benjamin Bloom and colleagues in 1956, and its revised version in 2001 by L. Anderson and D. Krathwohl, which emphasizes active learning and a strict hierarchy of cognitive processes subdivided into levels: remember, understand, apply, analyze, evaluate, and create.

The article reviews current research by international and Ukrainian scholars. These studies demonstrate the effectiveness of integrating Bloom's taxonomy into English language teaching and the positive impact on students' cognitive and communicative development.

The authors present a detailed example of a lesson plan for teaching English to upper secondary students, structured according to Bloom's taxonomy. This lesson plan is designed to develop students' communication skills, critical thinking, and analytical abilities, moving from basic tasks like recalling vocabulary to advanced creative tasks such as writing a personal academic success guide.

The study concludes that Bloom's taxonomy is a valuable tool for formulating clear learning objectives and improving the quality of English language teaching. However, its implementation requires further methodological support and professional development for teachers. The authors see prospects for further research in a deeper analysis of the use of Bloom's taxonomy in other aspects of foreign language learning (reading, writing, speaking, and listening) and in the integration of the taxonomy with other pedagogical technologies.

Ключові слова:

таксономія Блума; планування уроку; Bloom's taxonomy; lesson planning; English language; upper secondary school; англійська мова; старші класи; когнітивні cognitive levels; critical thinking. рівні; критичне мислення.

Key words:

Постановка проблеми. Загальновідомим є той факт, що середня освіта в Україні наразі проходить шлях реформування, зумовлений прагненням нашої країни інтегруватись у європейський освітній простір та необхідністю оновлення підходів до навчання. Згідно з Держстандартом профільної середньої освіти (2024), Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (2001), а також Дорожньою картою європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року (2023) пріоритетним завданням на даному етапі трансформації вітчизняної освітньої галузі є забезпечення якості навчального процесу шляхом осмисленого планування освітньої діяльності, запровадження новаторського європейського досвіду й адаптації кращих освітніх практик країн світу та об'єднаної Європи. Такі зміни безперечно впливають на роль сучасного вчителя, який має стати педагогом нового покоління, здатним ініціювати та впроваджувати інновації в межах концепції Нової української школи, безперервно вдосконалюватись та користуватися академічною свободою, самостійно розробляти авторські навчальні програми, обирати підручники, визначати оптимальні методи, стратегії та засоби

навчання відповідно до освітніх потреб тих, хто навчається (*Нова українська школа*, 2016, с. 16).

Концепція Нової української школи спирається на компетентнісний, особистісно орієнтований і діяльнісний підходи, що вимагають від учителя глибокого переосмислення як змісту, так і методів викладання. Особливої актуальності ці вимоги набувають у процесі навчання іноземних мов. Зокрема, вивчення англійської мови в старших класах закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) має передбачати не лише оновлений зміст, а й чітко сформульовані навчальні цілі, результати, логічну структуру та завдання різного ступеня складності. У цьому контексті актуальним є впровадження педагогічних технологій, що дозволяють чітко визначати рівні пізнавальної активності учнів та будувати навчальний процес відповідно до них. Однією з таких технологій є таксономія Бенджаміна Блума, яка дає змогу впорядковувати дидактичні цілі від найпростіших до найскладніших, сприяє реалізації дитиноцентрованого підходу до навчання, дозволяє системно організовувати освітню діяльність, поетапно розвивати іншомовну комунікативну компетентність, критичне мислення учнів, а також їхню здатність

до рефлексії, аналізу та творчості в процесі вивчення іноземної мови, враховуючи складність навчальних завдань (*Студентоцентровані підходи до змішаного навчання*, 2024, с. 18).

Аналіз останніх досліджень і публікацій підтверджує наявність стійкого інтересу дослідників до використання таксономії Б. Блума для планування уроків англійської мови. Серед зарубіжних науковців, що вивчали досвід застосування таксономії, виокремлюються: Е. Азімжонова, М. Агтріані, Й. Айаї, Й. Йоганнес, Н. Кобілова, Н. Ф. Абдул Манаф, С. Абдул Рахман, в той час, до вітчизняних авторів, що переймалися дослідженням окресленої тематики, належать: І. Буравська, Н. Гупан, І. Зарішняк, Н. Білоножко, Н. Дичка, О. Кучера, О. Павленко, О. Пометун, Т. Суродейкіна, Т. Устімова, Ю. Панасюк. Проте вважаємо, що методичний потенціал таксономії наразі є неповною мірою вивченим в українській педагогічній практиці.

Формулювання цілей статті. Саме тому метою цієї публікації є обґрунтування ефективності використання таксономії Б. Блума для планування уроків англійської мови в старших класах ЗЗСО, дослідження переваг її впровадження у педагогічну практику для формування навчальних цілей, побудови логіки освітнього процесу та досягнення високих результатів у навчанні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Після появи таксономії Б. Блума багато дослідників намагались трактувати це поняття. Нижче пропонуємо розглянути визначення як іноземних, так і вітчизняних науковців.

Згідно із дефініцією узбецьких науковиць Е. Азімжонової та Н. Кобілової, таксономія Блума – це важливий інструмент для класифікації навчальних цілей у різних галузях (Азімжонова, & Кобілова, 2024, с. 30).

Малайзійські дослідники Н. Ф. Абдул Манаф та С. Абдул Рахман мають схожу думку, а саме: «Таксономія освітніх цілей Блума – це система класифікації, створена в 1956 році психологом-педагогом Бенджаміном Блумом» (Абдул Манаф, & С. Абдул Рахман, 2017, с. 247).

За визначенням І. Буравської та І. Зарішняк, «таксономія Блума – це сукупність трьох ієрархічних моделей, що використовуються для класифікації цілей навчання за рівнем складності та конкретності. Ці три моделі охоплюють такі аспекти навчання: когнітивний, афективний та психомоторний» (Буравська, & Зарішняк, 2021, с. 179).

Й. Айаї характеризує таксономію як фундаментальну концепцію в освіті, яка слугує орієнтиром для розробки навчальних програм, викладання та оцінювання протягом понад

шістдесяти років. Її ієрархічна структура, яка переходить від простого відтворення знань до складних когнітивних процесів, таких як аналіз, оцінювання та створення, надає педагогам потужний інструмент для сприяння глибокому й усвідомленому навчанню (Айаї, 2024).

Взявши до уваги визначення зазначених вище авторів, ми сформулювали власну дефініцію: таксономія Блума – це фундаментальний інструмент для класифікації освітніх цілей, що являє собою систему з трьох ієрархічних моделей (когнітивної, афективної та психомоторної), які дозволяють упорядкувати цілі навчання за рівнем складності та конкретності.

Перед тим, як переходити до демонстрації практичної частини нашого дослідження, вважаємо доцільним розглянути історію виникнення та становлення таксономії Блума, а також її стислу характеристику.

Таксономія освітніх цілей була вперше запропонована американським психологом Бенджаміном Блумом у 1956 році у співпраці з групою дослідників, серед яких були М. Енгельгарт, Е. Фьорст, В. Гілл та Д. Кратвол. Її основною метою стало створення універсального засобу для систематизації освітніх цілей у межах когнітивного, афективного й психомоторного доменів, що дозволяє планувати навчальні завдання відповідно до рівнів складності мислення.

У 2001 році учень Блума Л. Андерсон разом із Д. Кратволом та іншими фахівцями з когнітивної психології, навчального дизайну та оцінювання здійснили перегляд первинної моделі, створивши оновлену таксономію, яка зробила наголос на активних діях учнів та ввела нову класифікацію знань (фактичні, концептуальні, процедурні, метакогнітивні) поряд із шістьма когнітивними рівнями: розуміємо (understand); застосовуємо (apply); аналізуємо (analyze); оцінюємо (evaluate); створюємо (create), які було представлено у вигляді дієслів (Панасюк, 2023, с. 25).

Кожен з цих рівнів передбачає певні мисленнєві операції, зокрема: «пам'ятаємо» (remember) – це відтворення раніше засвоєної інформації і впізнавання фактів. На цьому рівні учні демонструють здатність пригадувати факти, цифри, визначення або базові поняття з пам'яті без обов'язкового їх глибокого розуміння. «Розуміємо» (Understand) передбачає не просто запам'ятовування інформації, а й здатність учня пояснити та інтерпретувати значення, ідеї чи поняття своїми словами. Один із ключових аспектів рівня «застосовуємо» (apply) – це уміння використовувати знання у нових або незнайомих контекстах. На цьому рівні учні не просто відтворюють факти чи розуміють поняття, а активно застосовують вивчене для розв'язання

проблем, виконання завдань або реагування на реальні виклики. На рівні «аналізуємо» (analyze) відбувається дослідження інформації, її розкладання на складові частини, вивчення її структури та елементів, виявлення закономірностей і взаємозв'язків. Цей рівень пізнання виходить за межі базового розуміння й вимагає критичного осмислення й розуміння глибинної структури або організації інформації. Рівень «оцінюємо» (evaluate) стосується формування власної оцінки та аргументації і передбачає критичний аналіз інформації, аргументів або процесів на основі визначених критеріїв чи стандартів. На цьому рівні здобувачі формують судження, висловлюють думки, оцінюють якість, достовірність або ефективність певної ситуації. І, нарешті, «створюємо» (create) – це найвищий рівень розвитку когнітивних навичок, який полягає в синтезі інформації та розробці нових ідей чи продуктів, що базуються на набутому досвіді. Цей рівень демонструється через діяльність, що вимагає інноваційності, оригінальності та стратегічного мислення. Він включає об'єднання інформації, ідей і концепцій задля створення чогось нового й змістовного (Айаї, 2024).

Малайзійські дослідники Н. Ф. Абдул Манаф та С. Абдул Рахман підкреслюють, що таксономія Блума є важливим інструментом для формування критичного та творчого мислення учнів, зокрема у вивченні літератури англійською мовою. Вони звертають увагу на потребу адаптації таксономії до культурного контексту, а саме – через упровадження ціннісних категорій, що не були враховані в оригінальній версії таксономії (Абдул Манаф, Абдул Рахман, 2017, с. 246).

Використання таксономії у навчанні англійської мови також активно досліджується за кордоном. Зокрема, Е. Азімжонова та Н. Кобілова доводять ефективність застосування таксономії Блума у формуванні навичок аудіювання. Їхнє дослідження демонструє, як правильно спроектовані завдання – від простого відтворення інформації до створення нових висловлювань на основі прослуханого – активізують усі рівні мислення учнів і сприяють розвитку критичного мислення (Азімжонова, Кобілова, 2024, с. 31–32).

На українських теренах теоретичні положення таксономії адаптують і розвивають І. Буравська, І. Зарішняк, Н. Білоножко, Н. Дичка, О. Кучера, О. Павленко, Т. Суродейкіна, Т. Устімова, Ю. Панасюк. У своїх роботах вони акцентують увагу на розвитку когнітивних навичок студентів у межах вивчення іноземної мови, підкреслюючи важливість диференціації завдань, формування критичного мислення, самостійності, автономії і

рефлексії як чинників, що відповідають сучасним викликам освіти в Україні.

Практичне застосування таксономії проявляється у поетапному проєктуванні уроків. Згідно з дослідженням Й. Йоганнес та М. Агтріані, питання, які вчителі ставлять учням, найчастіше зосереджуються на початкових рівнях (навички мислення низького рівня – LOTS) – пам'ятаємо і розуміємо, тоді як вищі когнітивні рівні (оцінюємо, створюємо) використовуються рідше. Це свідчить про потребу методичної підготовки вчителів до проєктування повноцінних навчальних ситуацій з акцентом на HOTS – завданнях, що формують високий рівень мислення (Йоганнес, & Агтріані, 2021, с. 835–837). Коли учні знайомляться з новою темою або матеріалом, доцільно зосередитися на завданнях, що відповідають нижчим рівням таксономії Блума, зокрема на запам'ятовуванні та розумінні. У міру того, як їхні знання поглиблюються, а впевненість у використанні вивченого зростає, доцільно впроваджувати завдання вищого рівня – «застосовуємо», «аналізуємо», «оцінюємо» й «створюємо». Це стимулює критичне мислення й сприяє глибшому засвоєнню навчального матеріалу. Використовуючи різні типи діяльності, що охоплюють усі рівні таксономії, вчителі можуть створювати різнопланові уроки, які враховують індивідуальні потреби учнів і забезпечують цілісний та захопливий освітній процес.

Таким чином, проаналізувавши теоретичні засади та актуальні наукові підходи до використання таксономії Блума у викладанні англійської мови, доцільно звернутися до прикладу її практичного впровадження на рівні конкретного навчального заняття. Нижче розглянемо зразок структурування цілей і завдань уроку англійської мови в 10 класі ЗЗСО відповідно до когнітивних рівнів таксономії.

Наведемо приклад реалізації таксономії Блума на уроці з теми «Getting Ready for the University Education» (рівень B1–B2), який готує учнів 10 класу до навчання у закладах вищої освіти.

Далі надамо орієнтовний план уроку англійської мови за темою «Getting Ready for the University Education» з прикладами завдань, що відповідають рівням таксономії Б. Блума.

1. Пам'ятаємо (Remember)

Завдання: Перегляньте список словосполучень, пов'язаних з навчанням в університеті (*take an exam, pass/fail an exam, study for an exam, hand in an assignment, attend a lecture, study abroad, take notes, be expelled, give a presentation, enroll in a course*). Потім заповніть таблицю, де до кожної фрази потрібно дібрати відповідний переклад.

Таблиця 1

**Орієнтовний план уроку «Getting Ready for the University Education»
згідно таксономії Б. Блума**

Тема уроку	Getting Ready for the University Education
Мета уроку	До кінця уроку учні будуть знати нові лексичні одиниці з теми «Готуємося до навчання в університеті», вміти застосовувати їх в процесі комунікації (усної і письмової), розуміти, як діяти ефективно під час навчання в університеті.
Навчальні цілі	Учні зможуть - висловлюватись щодо власного досвіду навчання (позитивного та негативного); - аналізувати навчальні ситуації; - критично оцінювати досвід інших щодо успішності навчання; - сформулювати поради, що підсумовують їх власний досвід навчання.
Компетентності, що формуються	Ключові: мовна, соціальна, інформаційно-комунікаційна, навчальна. Загальнопредметні: уміння працювати з текстами, слухати, говорити, писати, співпрацювати в групі. Soft skills (м'які навички): розвиток критичного мислення, креативність, відкритість до критики, вміння працювати в команді, самоаналіз і саморефлексія.
Очікувані результати навчання	Учні: - використовуватимуть нові лексичні одиниці в ситуаціях реального спілкування; - сформулюють аргументовану думку; - створять власний текст-пораду «How to succeed at the university» англійською мовою.
Методи навчання	Комунікативний, інтерактивний, проблемно-пошуковий, ситуативний, метод проєктів (на рівні «створюємо»).
Форми організації навчальної діяльності	Фронтальна, парна, групова, індивідуальна.
Засоби навчання	Презентація, картки, роздруковки з історіями, мультимедійна дошка.

Таблиця 2

Приклад завдання, що відповідає першому когнітивному рівню таксономії Б. Блума

Англійська фраза	Український переклад
take an exam	складати іспит
pass/fail an exam	...
study for an exam	...
hand in an assignment	...
attend a lecture	...

2. Розуміємо (Understand)

Завдання: Прочитайте три короткі історії про студентів. Визначте, які фрази з теми використовуються у кожному тексті та поясніть, що вони означають у контексті.

E.g.: David enrolled in a course about public speaking. Although he attended every lecture, he often felt too nervous to give a presentation in front of the class. In the end, he decided to practice more and asked his friends for help. After a lot of practice, he finally managed to do it well.

3. Застосовуємо (Apply)

Завдання: Об'єднайтеся в пари. Поставте одне одному 5 запитань, використовуючи опрацьовані словосполучення з теми. Дайте розгорнуті відповіді.

Приклад запитання: *Have you ever failed an exam? What happened?*

4. Аналізуємо (Analyze)

Завдання: Проаналізуйте навчальні ситуації у 4 міні-історіях (наприклад, студент пропустив заняття, не підготував презентацію тощо). Визначте, які дії були ефективними, а які – ні, і поясніть чому.

E.g.: Alex really wanted to pass his exam, so he started studying for the exam a month in advance. Every day he attended lectures and handed in his assignments on time. Right before the exam, he also decided to enroll in a preparation course. Thanks to all this, he successfully passed the exam and got a great grade.

5. Оцінюємо (Evaluate)

Завдання: Візьміть участь у дискусії в малих групах. Спираючись на інформацію з попереднього завдання, обговоріть питання: «Які три навички або звички найбільше впливають на успішність у навчанні?» / «What three habits are most important for academic success?». Використовуйте лексичні одиниці з теми, аргументуйте свою думку, надайте зворотній зв'язок щодо висловлювань інших.

6. Створюємо (Create)

Завдання: Напишіть мінігайд (6–8 речень) на тему: «How to succeed at university», максимально використовуючи нові лексичні одиниці із теми. Запишіть коротке відеозвернення до однолітків з цими порадами, де ви підсумовуєте власний досвід з теми (надаєте рефлексію).

Отже, запропонований орієнтовний план уроку можна візуально представити у вигляді схеми нижче.

Рис. 1. Схема уроку «Getting Ready for the University Education» згідно таксономії Б. Блума.

Наведений нами план уроку формує в учнів уміння ефективно використовувати нові лексичні одиниці у різних навчальних ситуаціях, стимулює розвиток комунікативних навичок і креативного мислення, а також підвищує їхню здатність до самостійного навчання, аналізу отриманої інформації, рефлексії та активної участі у групових дискусіях.

Висновки. Проведений аналіз науково-методичної літератури підтверджує високу ефективність використання таксономії Б. Блума як методичного інструменту для планування уроків англійської мови у старших класах ЗЗСО. Її застосування сприяє чіткому структуруванню освітніх цілей, розвитку всіх рівнів когнітивної діяльності учнів – від простого запам'ятовування до створення власного продукту, – а також формуванню критичного мислення, умінь аналізу, аргументації, рефлексії і саморефлексії. Системне використання таксономії дає змогу реалізовувати компетентнісний і дитиноцентризований підходи, що відповідають концепції Нової української школи та європейським освітнім орієнтирам.

Найбільш проблемним, на наш погляд, є рівномірне охоплення всіх рівнів мислення вчителями на практиці: переважають завдання нижчого порядку, тоді як завдання на оцінювання та творче мислення застосовуються обмежено. У

наведеному нами прикладі орієнтовного плану уроку англійської мови ми намагалися подолати це протиріччя. Втім, необхідно зауважити, що уміння планувати уроки згідно таксономії Блума потребує подальшого методичного супроводу педагогів, розроблення зразків уроків, тренінгових модулів і практичних посібників. Проте, варто зазначити, що не обов'язковим є застосування усіх когнітивних рівнів таксономії на кожному уроці. До прикладу, на навчальних заняттях, де відбувається ознайомлення із новими лексичними/граматичними структурами, цілком нормально та доцільно використовувати навички мислення низького рівня, в той час як на уроках, де учні закріплюють матеріал, логічно послуговуватись завданнями, що формують високий рівень мислення. Загалом таксономія Блума заслуговує на подальше активне впровадження в освітню практику як ефективний інструмент підвищення якості мовної освіти, стимулювання когнітивного розвитку учнів, формування навичок критичного й творчого мислення, а також забезпечення поетапного і усвідомленого опрацювання навчального матеріалу відповідно до рівня його складності.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у глибшому аналізі використання таксономії Блума в інших аспектах іншомовного навчання (читання, письмо, говоріння, аудіювання);

інтеграції таксономії з іншими педагогічними технологіями (наприклад, технологією розвитку критичного мислення, проєктним навчанням, CLIL); вивченні впливу застосування таксономії

Блума на рівень сформованості ключових компетентностей учнів; створенні авторських дидактичних матеріалів для українських вчителів на основі оновленої таксономії.

Список використаних джерел

- Буравська, І. (2021). Таксономія Блума в контексті вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти. *Журнал теоретичних та прикладних проблем сучасної освіти. Серія: Педагогічні науки*, 2 (14), с. 178–180. URL: <https://jron.donnu.edu.ua/article/view/10794>
- Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти. (2016). Київ: МОН України. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Панасюк, Ю.В. (2023). Особливості використання таксономії Б. Блума у контексті розвитку когнітивних навичок студентів на заняттях з англійської мови у вищих навчальних закладах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. № 60, Т. 2. С. 24–27. DOI: 10.32841/2409-1154.2023.60.2.5.
- Студентоцентрировані підходи до змішаного навчання: навчальний посібник для здобувачів фахової передвищої та вищої освіти. (2024). (Заг. ред. Герцовська Н. О.) Мукачєво: МДУ. 240 с. ISBN 978-617-7495-64-1 <https://doi.org/10.31339/978-617-7495-64-1-2024>
- Abdul Rahman, S., & Abdul Manaf, N. F. (2017). A Critical Analysis of Bloom's Taxonomy in Teaching Creative and Critical Thinking Skills in Malaysia through English Literature. *English Language Teaching*, 10 (9), Pp. 245–253. DOI: 10.5539/elt.v10n9p245.
- Ajayi, J. (2024). Bloom's taxonomy. *Structural Optimization*. Retrieved June 03, 2025, from: https://www.researchgate.net/publication/380814622_Blooms_taxonomy
- Anggriani, M. (2021). The Implementation of Bloom's Revised Taxonomy in Teacher's Questions in Teaching English at Senior High School. *Register Journal*. 10 (4). Pp. 835–851. DOI: 10.24114/reg.v10i4.29994.
- Kobilova, N., & Azimjonova, E. (2024). Integrating Bloom's Taxonomy in Teaching English Listening to EFL Learners: A Cognitive Approach to Enhancing Comprehension and Critical Thinking Skills. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education*. 02 (10), Pp. 30–33. DOI: 10.5281/zenodo.13898374.

Відомості про автора:

Проценкова Єлизавета Володимирівна
lizzka1215@gmail.com

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя
Запорізька обл., 69000, Україна

doi: 10.33842/22195203-2025-35-136-279-284

Матеріал надійшов до редакції 18. 09. 2025 р.
Прийнято до друку 16. 10. 2025 р.

References

- Buravska, I. (2021). Taxonomy of Bloom in the context of foreign language learning in higher education institutions. *Journal of Theoretical and Applied Problems of Modern Education. Series: Pedagogical Sciences*, 2 (14), 178–180. Retrieved from <https://jron.donnu.edu.ua/article/view/10794> [in Ukrainian]
- New Ukrainian school: Conceptual foundations of secondary education reform. (2016). Kyiv: Ministry of Education and Science of Ukraine. Retrieved June 03, 2025, from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian]
- Panasiuk, Y. (2023). Features of using Bloom's taxonomy in the context of developing students' cognitive skills in English language classes at higher educational institutions. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 60 (2), 24–27. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2023.60.2.5> [in Ukrainian]
- Student-centered approaches to blended learning: a textbook for applicants for professional pre-higher and higher education. (2024). Edited by N.O. Hertsovskaya, Ph.D., Assoc. Prof. Mukachevo: Mukachevo State University. 240 p. ISBN 978-617-7495-64-1 <https://doi.org/10.31339/978-617-7495-64-1-2024> [in Ukrainian]
- Abdul Rahman, S., & Abdul Manaf, N.F. (2017). A Critical Analysis of Bloom's Taxonomy in Teaching Creative and Critical Thinking Skills in Malaysia through English Literature. *English Language Teaching*, 10 (9), Pp. 245–253. DOI: 10.5539/elt.v10n9p245. [in English]
- Ajayi, J. (2024). Bloom's taxonomy. *Structural Optimization*. Retrieved June 03, 2025, from: https://www.researchgate.net/publication/380814622_Blooms_taxonomy [in English]
- Anggriani, M. (2021). The Implementation of Bloom's Revised Taxonomy in Teacher's Questions in Teaching English at Senior High School. *Register Journal*. 10 (4). Pp. 835–851. DOI: 10.24114/reg.v10i4.29994. [in English]
- Kobilova, N., & Azimjonova, E. (2024). Integrating Bloom's Taxonomy in Teaching English Listening to EFL Learners: A Cognitive Approach to Enhancing Comprehension and Critical Thinking Skills. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education*. 02 (10), Pp. 30–33. DOI: 10.5281/zenodo.13898374. [in English]

Information about the author:

Proshchenkova Yelyzaveta Volodymyrivna
lizzka1215@gmail.com

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State
Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

doi: 10.33842/22195203-2025-35-136-279-284

Received at the editorial office 18. 09. 2025.
Accepted for publishing 16. 10. 2025.